

creati vino dilectionis unguentis condito. Sed enim verò qualis hic Martyrum cursus? Pro curremus Hebraicè est *rūs*, quod significat (ut suprà lib. I. c. 4. expendi) currere cum promptitudine, & propensione, conterere, confingere, colluctare, pugnare. Quia in Martyrum certamina, pugnas, colluctationes, corporum suorum contritiones, & confractiones bellissimè cadunt. Unde hunc cursum ad Martyres transfert Philo Carpa. *cum* *verba* *loco* *memorato* *deditus*.

Phi. Car.

Deus suis dura offen- dit subven- da sed mini- stravit illis amoris po- culum.

Bereng.

Berengo.

S. August.

Vinum con- dium sopor- iferum.

Mat. 15. 23.

Tale amoris poculum.

& stuporem adducens, sed cum summa suavitate, & libertate efficacissimum ad sanguinos quosvis cruciatu, & dolores, necisque acerbitatem minuendos, imò & eludendos, ad reddendos animosiores Martyres, ad oblectanda, & exhilaranda eorum corda, ut generosius cruciamenta perferant, & mortem. *Charitas similis est vino. Vinum namque eos, Hugo de quo inebriaverit, reddit alacres, fortes, obli- vios, & quodammodo insensibiles. Sic chari- tas. Verba sunt Hugonis de S. Victore ad illud Prov. 3. 18.*

Prov. 3. 18.

Prov. 3. 18.

850 Consonet jam purpureus Vates Psal.

59. ubi Propheta textur (juxta Alcasaris

mentem) de insigni commutatio Ecclesie à

calamitate maxima in maximam exaltatio-

nem, ac gloriam; atque hoc per Davidis, &

eorum, qui eum sequebantur, comparatio-

nem, quos prius valde Deus afflxit, sed val-

dè eosdem pofla exaltavit. Ibi inter alia,

haec: *Ostendisti populo tuo dura: potasti nos**vino compunctionis. Ubi S. Aug. argute qua-**rit: in quibus? Et respondet: In persecutioni-**bus, quas perulit Ecclesia Christi, quando tan-**tus Martyrum sanguis effusus est. Sed dicitus**haec Davidis verba Martyribus adaptat, &**eorum erga Deum amori, Berengolius Ab-**bas Serm. 2. de Martyribus, ita luculentur:**Ostendisti Populo tuo dura: Sanctis, quippe**Martyribus dura ostendebantur à Deo, quan-**do in persecutionibus, quas pertulit Ecclesia,**dura, & immanissima tormenta patiebantur**pro eo. Ut verò acerbissima haec cruciame-**ta generosis Christi athletis nimiope dul-**ciferent, eosque oblectarent, suavissimum**dilectionis poculum effusè porrigit: Potasti**nos vino compunctionis. Quod ita explicat**Berengolius egregie: Hoc est poculum illud**charitatis, quod beatissimos Martyres perdu-**xit ad consortium Deitatis. Cur non dira-**quaque blandissimo illiusmodi vini haustu-**enolliantur, & aceiba reddantur omni alia**dulcedine suaviora? S. August. & alii esse-**unt: vino simulationis. Amor enim altè**infelix Martyrum cordibus, eos ad marty-**rium potuissimum simulabat. Aquila, &**multi ali vertunt: vino stuporis, & sic ap-**pellari cenf Genebrardus vinum soporif-**rum, stupore feriens. Pagninus legit ex He-**braeo, vino soporativo. S. Hiero. vino conso-**piente. Fit planè allusio ad vinum genera-**fum, & pretiosum, non merum, & immix-**tum, sed quibusdam speciebus conditum,**myrra nemp̄, thure, & aliis rebus stupor-**rem efficientibus: quod propinari solebat**ad certam mortem destinatus, ad doloris**magnitudinem minuendam. Atque hanc**fuisse Iudaici populi consuetudinem, multa**sacrae Scripturæ testimonia videntur evincere.**Hoc vini genus stuporem adducens, fortè il-**lud est, cuius fit mentio apud Marcum cap.**15. 23. Et dabant ei bibere myrratum vinum:**& non accepit: noluit bibere, ne in stuporem**actus tormenta, & dolores minus sentiret,**aut levaret, aut, consopito sensu, non ita li-**berè pati exsillaretur: in quo & se obe-**dientem, & libenter acceptantem Crucis**martyrium, & pro dilectione nostra maxi-**mè tormentorum cupidum, declaravit. Apa-**gesis istud damnatorum vinum. Genero-**sius & pretiosius vinum Martyribus in fidei**caula morituris Christus propinavit, vide-**licet præstantissimum amoris vinum admirabilis fragrantiae, non violentum saporem*

*Vino pre-
stantissimo
amoris
vinum sumi-*

cum,

Charitate. Cap. XVI.

etiam præstat Martyrum Dux ac Princeps Christus Jesus excellentiō modo, dum Martyres milites strenuissimos potat amoris vino potenti, & generoso, acut, & succedit ad martyrii certamen.

855 Propterea de Machabæis animos prælianibus, & præseritum (ut explicat Ruperius) de fidelibus martyrii prælium ineunibus, dicitur Zacha. 10. 7. *Et erunt quasi fortis Ephraim, & letabitur cor eorum quasi a vino. Hebraicè gibrim, id est, quasi gigantes strenui, potentissimi. In quibus verbis fit allusio ad milites vino oppletos ante prælium. Sed est ad rem nostram testimonium peropportunitum ejusdem Vatis cap. 9. 12. Zacha. 9. 12.*

Can. 4. 10. tur. Unde Canti. 4. 10. juxta vim Hebraem, ipse clamat: Quam pulchri amores tui soror mea sponsa, suaviores amores tui vino, & odor unguentorum tuorum super omnia aromata.

853 Martyrum illa vox est apud coronatum Poetam Ps. 22. 5. *Parasti in consperlu meo mensam adversus eos, qui tribulant me. Impinguasti in oleo caput meum: & calix tuus inebrians quam præclarus est! S. Aug. legit: colum tuum. Græcè, valde præclarus est. Infestabantur Martyres odii & angustiis, divexabantur diversimod: interim Christus in eos expromebat sui amoris delicias, hospitali convivio excipiendo, in quo nec mollissimum defest, ac fragrantissimum ingentrum capitibus aspergendum, nec vina generosa, quibus ebrii convivæ reddebantur. Poculum hoc mirificissimum, ait Berengolius memoratus, esse Poculum charitatis, potum non oris, sed mentis, & Martyribus suavem. Sed audiens S. Augustinus in Ps. 35. ubi expendit praædicta Ps. 22. verba ita divine: Hoc jam calice inebriari erant Martyres, quando ad passionem euntes, suos non cognoscetabant. Quid tam ebrium, quam non agnosceret uxorem, nentem, non filios, non parentes? Non agnoscebant, non eos ante oculos esse arbitrabantur. Nolite mirari, ebrii erant. Unde ebrii erant? Videte: acceperunt calicem, unde inebriarentur. Quid mirum, ita vehementer inebriarentur Martyres suavissimo amoris poculo, quandoquidem de illo prædictæ S. Dionysius de divin. Nomi. Est mentis excessum, exaltisque faciens divinus amor, amatores sui juris esse non finens, sed in ea, quæ amant, penitus transferens.*

854 Hoc amoris vino generoso Martyres oblectati, & roborati, martyrii certamina animos inibant, quin ullis succumbentे cruentis ciumentis; ex more Imperatorum, qui militibus suis prælium iniuris vini poculum propinabant. De quo Jolephus Gorionis filius in Hissto. belli Judæi lib. I. cap. 8. loquens de Vespasiano in prælio contra Judæos: *Stans autem Vespasianus confortabat cor populi sui, addens insper aurum & argentum, cibum porumque: unde moti Romani pugnabant cum Jósepho die illa usque ad occasum solis. Contare id etiam videtur ex facris Litteris; Nahum 2. 3. ubi de Medis, & Chaldeis militibus: Agitatores consopiti sunt; vino quidem generoso (ut comunitur notant Sacri Expositores) quo soperbiant apprehensionem, & metum prælii, non sensus & animos prælandi, quos potius vino acuebant, & accendebant, ut evenire solet in semiebris, ut sic intrepide contra Ninivias in prælia & arma ruerent ardentes, & præcipites. Hodie etiam videmus Cozakos, Hollandom, Hiberos, aliasque gentes pugnaturas, vino adulto se opplere; ut audaces ignescere, & ignem spirare videantur; atque ita interritos in hostes, & enses ruere. Hoc*

Quid enim bonum ejus, & quid pulchrum vinum ger- ejus, nisi frumentum electorum; & vinum minans Vir-

germinans virgines? Hebraicè pro vinum gines quid è

et tiro, id est, vinum recens, seu mu-

stum, quod aestuat, & fervet, & est adeo po-

tens, ut vasa maxima, nisi hiatus aliquis laxa-

tur, & spiraculum concedatur, disruptum.

Pro germinans LXX. reddunt; vinum odoratum,

conditum bonis odoribus, & unguentis:

Pagninus, & Vatablus: Vinum Virginis suc-

culentas, & vegetas reddet. Syrus: Et vinum delectat virgines. Alii cantare, five florere fa-

cientes. Arabicus Alexandrin. Vinum in unguen-

tum Virginum. Ceret Juvenes, & Virgines ap-

pellat viros strenuissimos incorruptarum vi-

rum; utriusque sexus Martyres strenuissimos,

& casti nitoris. Hos vegetos florentes, & suc-

culentos maximè reddit divini amoris laetus

cibus, & poculum odoratum, & aromaticum,

quo abundè refecti subiere jucundè admoti-

dum, & usque adeo hilariter, & animosè mar-

tyrii certamina, ut hymnos canerent cygneos,

inter acerbissima tormenta, dicentes io Pæan,

& bis dicentes io Pæan.